

refuando, hwilken alla nykterhets wänner i hela werlden, anse för någonting godt? wi framställa denna fråga i en mildare form, emedan wi icke kunna tro, att Insändaren är så förblindad af krägar intresset, och spridningen, att han på fullt allwars kan påstå, att Profeten Esaias uppreggat Lapparne i Skottekeino att mördra Makt och Bucht. Då ingen annan än den af andeligt hat förblindade kan hafwa en sådan öfwerlygelse, så återstår den mildare tydningen, att Pr. L. kan wara en ofriwillig orsak till mordet i Skottekeino, så wida wi så uttryck i hans predikningar kunna wara missförstådda af de okunnige Lapparne, som i anledning af desamma missförstådda uttryck blifwit galna, och förwirrade till sina sinnen; ehuru det ofwansförre är wisadt, att det war Luther, som haft dessa missförstådda uttryck: "jag är Christus", och att dessa ord varit första anledningen till Skottekeino Lapparne's sjelförgudning. Jag erinrar mig, att dessa Luthers uttryck, varit föremål för disputer bland de wärdta, men jag har sällan begagnat dem i minna predikningar, och då någon frågat mig, huru dessa ord rätteligen borde förstås, har jag sökt förklara dem sålunda, att Luther uti den försträckliga kampen med djefwulen och werlden, måste tillägna sig Christi rättfärdighet, och ställa denna kraft emot djefwulens och werldens frestelser och anskningar.

(Forts.)

— 03 000 —

Witeå

Tryckt hos W. N. Nygren.

Ens Hopandes Röst i Öknen.

N:o 5

Maj. 1853.

2 Årg.

Forts. från föreg. Nr.

Men Insändaren har säkert ingenting; att bestämt med djefwulen; ehuru han säger sig hafwa "mycket att begråta och mycket att förbättra"; kan han dock icke klaga öfwer satans anskningar siftem Luther, och derföre kan han icke behöfwa någon Trösta, ejhellre behöfwer han uti ansäkningens stund tillägna sig Christi rättfärdighet; och säga: Jag är Christus. Huru man än will uttyda och tillämpa dessa Luthers ord; så är dock temmeligen säkert; att dessa ord gifwit Skottekeino Lapparne första anledningen till sin sjelförgudning, hwilket troligen icke skolat hända, om de blifwit bättre undervisade af sina Lärare. Men huru skulle de undervisas, då Presterne afwisade dem med hårdhet och hat. De kunde alldeles icke förwänta sig något förtroende af dem: Huru war det med Läsarena i Arwidhsfjaur? emedan Presterna woro hårda och egna emot Läsarena, hörde allgomål öfwer Läsarenas ofog till ordningen för dagen men då de fingo en Lärare (Pastor Westerlund) som wiste att tillwinna sig deras förtroende, blefwo Läsarena belåtna, så att till och med de nya Läsarna blefwo

drågliga, ehuru deri förekomma många mot Lutheriska Lärobegreppet stridande fattiser. Likaså wor det en beständig strid mellan Präster och Läsarena i Sorsele, ända till des Ferdinand Sundelin blef förordnad till v. Pastor; då upphörde striden mellan Läraren och Åhörarna: men striden med Kägare och Skollhundar fortfar ännu. Är icke detta ett äende bevis på den fattisen, att det kommer mest an på Läraren, huru han kan styra sina passioner, huru han kan tillvinna sig förtroendet bland de wäckta?

Prästerna klaga wämligen öfwer Läsarens andeliga höghärd; men hwilken är mera höghärdig, den som talar om ånger, bättring och ny födelse, eller den, som predikar Ewangelium med kaptänwar; så har det wämligen gått till uti de Hörsamlingar hwarest Läsare funnit, att när en Läsare kommit in till sin själasörjare, för att samtala med honom i andeliga ämnen har Prästen blifwit end, och fört ut Läsaren, eller tillräta wisat honom med kaptänswan, och så har det gått till i Kontskens, när wäckelsen först kom till Hörsamlingen. Påder Scitlits war mäktig hjert emot Läsarena; Påder Stöckfleth war het och kunde icke winna förtroendet; hwaraf kom misshälsanhet, hat och hämngirighet å båda sidor. Efter en sådan behandling, som nu ofwansföre anmärkt är, kunde det icke vara så underligt, om en del af Kontskens Lapparne blefwo wyrdne; hädse de sakna förmåga, att kunna begagna de finsta Religions böcker, som Lapparne i Torneå Lappmark begagnas med att Bronen Baspadius likwäl skall wara skulden till alle detta onda war ju alldeles påagligt, emedan han har

warit bërjan till wäckelsen i Torneå Lappmark, och följakteligen bër han ansvarat för allt sammans, både för de mördades själar i Kontskens, äfwen som för deras själar, som stupade i striden, och slutligen äfwen för deras själar, som nu komma att aflifwas för sina mordgerningar. Om denna slutsats är riktig, då måste också Trälaren ansvara för Judas, som han icke kunde bewara för sjelfmord, ehuru han war allsmächtig. Luther måste också ansvara för wederböyarnas wäldsgerningar, för de elskfäliga Bonte krigen, och för allt det elände, som drabbade Tyskland genom Religionskrigen. Är icke slutsatsen riktig? Luther war ju bërjan och upphöswet till de Religions krigerna i Tyskland, således bër han äfwen ansvarat för alltsammans, som dermed stod i någon slags gemenskap. Prästen L. anses för bërjan och upphöswet till de Religions krigerna i Torneå Lappmark, han bër således ansvarat för alla wilsfarelser, som derigenom kunna uppstå. Denna slutsats kan wämligen kägare intresset gilla: Men huruvida Oisterien kan kalla sådana slutsatser för riktiga förnufts slut, dertem blir en annan fråga. Alla Profeter, Apostlar och andeliga Lärare, som werkeligen welat ånadt komma någon förbättring i andeligt affeende, de hafwa blifwit hatade och förfölsde af sina samtida; de hafwa blifwit ansedde för falska Profeter; först efteråt, sedan Passionerna lagt sig, hafwa de fått en rätt dom af efter werlden. Deres skrifter hafwa blifwit pröfwade och antagne, såsom Läroböcker och deras försöjare hafwa blifwit ansedde såsom Guds fiender och djefwulens redskap. Men de Christnas förfölsare, by sig

icke om, hwarken eiterwerlden, eller Guds dom, emedan de äro genomträngde af ett andeligt hat till sanningen och "deras ondskan gör dem blinde" såsom Salomo vittnar,

Jag har nu blifwit så wan, att höra widunderliga lögnen utspredas om min person, att jag icke kan begära, att infändaren till Bihaget skall återtaga sina grofwa besyffningar; och då denna werldens Gud har förblindat de otrognas sinnen, att de skola tro lögnen, så kan jag icke eller förmoda, att Bihagets troende Läsare skola ändra sitt wrånga omdöme om min moraliska karakter. Ly då det war skrifwit om wår Frälsare: ibland ogerningsmän wardt Han räknad, så kan icke heller jag wänta något bättre omdöme af werlden. Kungis den 25:te Februarii 1853.

L. L. Westadius.

Fransysk widskepelse och otro.

I en fransysk tidskrift läsa wi följande bref:

Paris den 19 Juni 1852.

Kära Broder!

Huru många gånger hafwa wi icke tillsammans sagt, att widskepelse och otro, deska två sår som fräta på wårt Frankrike, äroförbundne lika nära som orsäl och werkan! Hwarje dag lemna nya bewis derpå. — "Eronsdagar återkomma!" ropa de Påswisse. "Se huru många menniskor i våra kyrkor; det war länge sedan wår

Kristi lekamens fest strades så!" — "Sällhetens och nöjets dagar skänkas oss åter säga de werldslige, — se hwilka skaror ila till balerna, sexorna och theatrarna!" — och den evangeliske christne ropar med ångest i sin själ: "fattige barn af denna werlden! I dansen och fröjden eder på brädden af en afgrund! Fattige bröder, romerske katholiker! I byggen på sanden!"

Under det att mängden fyller templen, för att åskåda processionernas bedröfliga och helt werldsliga glans; emedan barnen lära sig att leka religion, byggande sina små kapeller" i hwarje wrå af våra gator och blanda den ewiges namn i sina skrattsalwor omkring sitt lilla kalas; hwad göra de otrogne werldens barn? De draga sina slutsatser af hwad som sker uti templen i Paris och på gatorna i prowinserna, och tagande på ordet dem, som af religionen göra en helig lek, tro de sig kunna taga ett steg till och föra religionen sålunda in äfwen i de äldres förlustelser. Skall jag tala om skadespelet "den kristne martyren" som lockar i dessa dagar flera gånger i weckan folkskaran till hippodromen, och i hwilken man ser en lefontämsare, som låter smela sig af de wilde djur, som Romerska Keisaren amwisat honom till böddlar? — Skall jag berättat er om den theatern, der man föreställer "werldens slut" under åskådarnes högljudda bifall? Edra läsare torde dock hafwa läst annonser derom i alla våra tidningar. Men se här någonting nytt, något otroligt för hwar och en, som icke lefwat i wårt stackars otrogna och lättfönniga Paris. Just denna morgon har ett cireulär (rundskrifwelse) i stentygel blifwit utdeladt i alla hus af det quarter der

jag hör; jag afskrifwer det här för eder räkning ord för ord; det är ställdt till våra fruntimmer;

Min nådiga!

"Jag har den äran underrätta eder att genom ett slag af min trollstaf har jag ur jorden framkallat det Paris-lats som jag har att bebo under hela sommartiden, och som är beläget wid elyseiska fälten, quarteret Marigny, framför Circus och wid sidan af Presidentens trädgårdar; hwilket allt bör kunna öfvertyga om, att ehuru jag är en invånare från helvetie, jag likväl har en fin och utsökt smak för godt sällskap. På det mitt flott hvarje afton må warda förberedt med en lysande societete. (Sällskap) får jag bedja er hafwa godheten hedra mig med er närvaro liksom med hela er familjs, och det ju för det heldre, öfvertygad att Ni icke skall behöfwa ångra att hafwa tillbringat en afton hos mig och hwilket också skall bewisas er, att man kan blifwa wäl emottagen öfwerallt, skratta och roa sig till och med i djefwulens flott, hwarjest beqvämlichkeit förenas med prast ider att göra det a för jufande ställe till damernas innerligaste glädje, närvernas ubjen och barnens förlustelse. Blommar, sockerbakelser och förfriskningar skola bjudas med en utsökt artighet och med ett pyramidaliskt och werkligen djefwulst öfwerflöd. I det höpp att snart så många eder bland antalet af mina tvende och glade kunder, wärdes, min nådiga, mottaga försäkran om min högsakning. — Djefwulen i högast egen person skall hafwa den äran mottaga Er och sjäa förljuswa Er besök.

"P. S. Djefwulen, som önskar gagna publiken i det allra yttersta, har äran tillkännagifwa, att han ger privatktioner dels hemma, dels uti staden.

(Förstån I denna smitt I noble uti Sverige? Susterar den icke äfwen Eder gammel-Adam?). Den Parisiska tidskriften tillägger widare.

Dylika cirkulärer wäcka icke hos wår Parisiska publik någon känsla af obehag, och mängden löper glad och lätt sinnig till skådespelet Yttersta domen; klappar händerna wid den christne martyrens kroppsstyrka och wighet och förlustar sig af hjertans grund i djefwulens flott; går sedan derifrån ännu mera lätt sinnig, ännu mera yr och ötro genän någonsin tillbröene! Är detta icke något outslägligt förfärligt med ett dyligt lätt sinne? Men är det icke också den helt naturliga följdén af den christnade hedendém, som utbjudes åt folket genom alla uppöden wid christi lekamens fest, under Marie månaden och wid alla andra ceremonier, som man hängt på christendömen? Man har welat göra religionen angenäm för menniskohjertat, och man har dermed endast lyckats att förnedra christendömen i stället för att lyfta menniskan upp till Herren Christus. Religionen, eller rättare de tomma ceremonierna, som man satt i hennes ställe, mottagas med nöje. Presterskapet fortfar att locka skarorna till sina utbudna herrligheter, — men tro finnes icke mera.

Kära broder! När jag sålunda tid efter annan söker lyfta en flit af det täckelse som skulle dölja för oss de djurva får hwaraf wårt stöna Frankrike lider, så är ändamålet att inbördes mana oss att skynsamt använda botemedlet. Det gifwes icke mer än ett sådant nemligen Christi kunnskap, Christus sådan Bibeln framställer honom för oss. Det är han, som är den Swiges bärbara hand, wärldens ljus, sanningen. När Guds Arca sått

willna om Kristus i en själ, då är denna själ påhörd född, men då också allvarligt sinnad; ewigheten med sili wigt är då allt för omätelig för bjagt; det christliga lifwet för betydelsfullt, wåra sjäalars flende allt för mycket farlig för att kunna betraktas med ligkiltighet och lättfinne. Då uppväcker också blotta inbillningskraftens religiositet, all den yttre flåten, endast afsmak och förakt. Och ödmjukhet, barmhertighet, redlighet, de wisa då också i lefwirnet att det gamla är sbrgånet och för den själen all ting ny wörda:

Hwad göra wi då, käre bröder, för att utbreda denna dyrbara Christi kunskap omkring oss? O att jag för mädde ropa i alla frömma människors öron Pauli ord: "We mig, we dig om wi icke predika ewangelium".

Gelige ande! uppfyll oss med nitälskan, med barmhertighet och kärlek för de som omkring, ja som omkring oss af brist på denna kunskap (Hos. 4).

S. Perne

Gv. Kyrkowan

Någon af följande numror af denna Tidsskrift kommer att utgifwas med ett och ett halft ark såsom ersättning för denna.

Wiken

Tryckt hos W. N. Nygren.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 6.

Juni. 1853.

2 Afg.

Om wäckelserna i Torneå Lappmark.

Öfvert. från N:o 3.

Ett nådemärke är ett stort under i nådens rike. Den kända försoningen med Gud hörer till den stora hemligheten. hwilken alla rätta Christna fått erfara och känna; Och äfwen Luther har fått erfara dessa nådemärken, då den lefwande Åron tändes, hwarigenom dörren till himmelen öppnades för honom, och just i detta ögonblick kände han sig wåra frälst ifrån döden och djehwulens wåld. Men nuwarande äkta Lutheraner autaga icke dessa "sensations interna", hwilka de anse för swärmeri. De måste således förkasta den kända syndasorgen, och den kända nåden. Wåra Nationalistiska Theologer hafwa för syns skull, låtit införa läran om ångern, bättringen och nya födelselt i wåra Christliga Läroböcker, men denna nådens ordning är så ofullständig och felaktig, att ingen kan beras så någon rätt uplysning om de stycket, som till en rätt omvändelse och pånyttfödelse höra. Desutom är det endast grofwa brottlingar, som behöfwa ångra sina synder. De sina och förnåma brottlingarne, behöfwa icke sigta